

حضرت آیت الله جنتی «دامت برکاته»
دبیر محترم شورای نگهبان

سلام علیکم

بدینوسیله گزارشی جلسات هزار و نود و نهم و هزار و یک صدم مجمع مشورتی فقهی شورای محترم نگهبان مورخ ۱۳۹۷/۰۵/۰۶ و ۱۳۹۷/۰۵/۰۷ مشتمل بر بررسی یک لایحه و یک طرح ارائه شده به شرح ذیل تقدیم می گردد:

دستور اول: لایحه اصلاح قانون میارزه با تأمین مالی تروریسم.

بررسی: با توجه به قضایی بودن لایحه ذکر شده، اصلاح آن نیز باید از طرف رئیس قوه قضائیه به مجلس فرستاده شود تا مطابق با قانون اساسی عمل گردد.

ماده ۱: تهیه یا جمع آوری وجوه یا اموال به هر طریق ...

بررسی: ۱- اطلاق تأمین مالی تروریسم دانستن و جرم دانستن تهیه یا جمع آوری وجوه یا اموال، از جهت شمول نسبت به موارد تهیه و جمع آوری غیر عمدی خلاف شرع می باشد. (۴ رای از ۸ رای)
شاهد وجود اطلاق نیز وجود قید «عالمأ و عامدا» در قانون سابق و حذف آن در اصلاحیه جدید می باشد.

در مقابل نظر سایر اعضاء این بود که ماده خلاف شرع نمی باشد و چنین اطلاق و شمولی ندارد بلکه «تهیه یا جمع آوری وجوه یا اموال ...» ظاهر در موارد عمدی می باشد و انصراف به موارد عن عمد و علم دارد و مؤید این ظهور و انصراف آن است که همان گونه که در ذیل این ماده آمده است: «تهیه یا جمع آوری وجوه یا اموال ... برای انجام اعمال زیر یا جهت ارائه به افراد تروریست یا سازمان های تروریستی» هر تهیه و جمع آوری وجوه یا اموال، جرم نیست بلکه تهیه و جمع آوری به قصد و نیت ذکر شده جرم می باشد.

۲- تشخیص «افراد تروریست» شامل تطبیق مصداق بوده و امری قضائی و به عهده قاضی می باشد و احاله نمودن وظیفه تشخیص «افراد تروریست» بر عهده شورای امنیت ملی وجهی نداشته و خلاف شرع می باشد. (اکثر قریب به اتفاق آراء)
و نظر بعضی این بود که مراد از «افراد» در مقابل گروه می باشد یعنی تعیین ضوابط کلی برای تعریف و تشخیص گروه ها و یا افراد تروریست (ولو فرد جزء گروه نباشد)

۳- تشخیص تروریستی بودن اعمال توسط شورای امنیت ملی و جرم انگاری بودن این اعمال توسط ایشان نوعی احاله قانون گذاری به ایشان بوده و خلاف اصل ۸۵ قانون اساسی می باشد. (۶ رای از ۷ رای)

۴- احاله وظیفه جرم انگاری به شورای امنیت ملی خلاف وظایف حصر شده ایشان در اصل ۱۷۶ قانون اساسی بوده و از این جهت خلاف قانون اساسی می باشد. (۶ رای از ۷ رای)

۵- جرم محسوب شمردن هر آن چه شورای امنیت ملی در مورد امور تروریستی بیان می کند خلاف شرع می باشد. (۵ رای از ۷ رای)

ماده ۱ بکد الف: ارتکاب یا تهدید به ارتکاب هر گونه ...

بررسی: اطلاق جرم شمردن ارتکاب یا تهدید به ارتکاب هر گونه اقدام خشونت آمیز به قصد تأثیر گذاری بر خط مشی، تصمیمات و اقدامات سایر کشورها و یا سازمان های بین المللی از جهت شمول نسبت به کشورها و سازمان هایی مانند اسرائیل، آمریکا، انگلیس، منافقین و ... خلاف شرع می باشد. (۷ رای از ۸ رای)

ماده ۱، تبصره ۱: هر شخصی که وجوه یا اموالی را ...

﴿س۱﴾: نظر یکی از اعضاء محترم این بود که جرم دانستن تهیه و جمع آوری وجوه یا اموال در فرضی که شخص قبل از ارائه آن به افراد یا سازمان های تروریستی - به واسطه عامل خارج از اراده - از قصدش منصرف شود، خلاف شرع می باشد زیرا مقدمه حرام، حرام نمی باشد و جمع آوری جهت ارائه به دیگران، مقدمه حرام می باشد و مجلس شورای اسلامی نمی تواند امری را خلاف احکام اولیه الهیه جعل نموده و حرمت و ممنوعیت عمل مقدمی را تصویب نماید بلکه در فرض وجود مصلحت، مجمع تشخیص مصلحت حق جعل چنین مصوباتی را دارا می باشد.

در مقابل نظر اکثر اعضاء این بود که جرم دانستن عمل مقدمی توسط مجلس، از باب مقدمه حرام و یا اعانه بر اثم نمی باشد بلکه مجلس شورای اسلامی جهت ساماندهی امنیت کشور مصلحت اندیشی نموده است و در فرض خاص، مجازاتی را قرار داده است و مسئله کمک به تروریسم آن چنان مهم است که صرف جمع آوری کمک جهت ارائه نیز ممنوع دانسته شده است کما این که برای عبور از چراغ قرمز جرمی قرار داده شده است و ظاهر آن است که مجلس شورای اسلامی حق مصلحت اندیشی و جعل مصوبات در این گونه موارد را دارا می باشد.

حضرت امام خمینی «ره» (استفتائات، جلد ۳، صفحه ۴۵۷، احکام تعزیرات، سؤال ۳) در جواب این سؤال که «اگر مجرم همه مقدمات جرم را بجا آورده ولی بدلیل یک امر غیر اختیاری جرم واقع نشده است آیا می توان او را تعقیب و تعزیر نمود؟» فرموده اند: «اگر اقدام برای بهم زدن نظم یا براندازی جمهوری اسلامی باشد باید تعقیب شود.»

البته نظر بعضی از اعضاء این بود که فرمایش حضرت امام خمینی «ره» در مورد خود مجرم و انجام دادن مقدمات توسط خود مجرم است ولی بحث ما در جایی است که مجرم مثلاً داعش است و دیگری اموالی را جهت کمک جمع می کند.

ماده ۱، تبصره ۲: برای تعقیب تأمین کننده مالی اقدامات تروریستی ...

﴿س۱﴾: ۱- اطلاق همکاری نمودن بر اساس هر توافقنامه دیگر در زمینه مبارزه با تروریسم از جهت شمول نسبت به توافقنامه های احتمالی موجود در زمان طاغوت دارای ایراد است و لازم است بررسی شود که در فرض وجود چنین توافقنامه ای، دارای موارد خلاف شرع نباشد. (اتفاق آراء)

۲- اطلاق «عمل متقابل» در همکاری های قضایی و سایر امور مربوط به مبارزه با تأمین مالی تروریسم از جهت شمول نسبت به موارد خلاف شرع، دارای ایراد است و چه بسا عمل متقابل موجب تحویل دادن یک شیعه جائر در مقابل تحویل گرفتن فرد شیعه ایرانی گردد که این عمل دارای ایراد است. (۷ رای از ۸ رای)

ماده ۱، تبصره ۴: تعیین مصادیق اعمال، افراد، گروه ها و سازمان های ...

﴿س۱﴾: ۱- تعیین مصادیق افراد از باب تشخیص افراد بوده که از وظایف قاضی می باشد و انجام آن توسط شورای امنیت ملی، خلاف شرع می باشد. (۳ رای از ۸ رای)

در مقابل نظر بعضی از اعضاء این بود که مجلس در این گونه موارد حق مصلحت اندیشی و جعل و انشاء این مصوبات را دارا می باشد کما این که نظر بعضی دیگر این بود که مراد از افراد مصادیق خارجی نیست بلکه در مقابل گروه است.

۲- تعیین مصادیق اعمال و جرم انگاری بودن این اعمال و بیان شاخص ها توسط شورای امنیت ملی نوعی قانون گذاری بوده و خلاف اصل ۸۵ قانون اساسی می باشد. (۶ رای از ۸ رای)

۳- وظایف محوله به شورای امنیت ملی، خلاف حصر مستفاد از اصل ۱۷۶ قانون اساسی در تعیین وظایف ایشان می باشد.

ماده ۲: تأمین مالی تروریسم در صورتی که در حکم محاربه یا افساد ...

پژشلی: اطلاق مصادره اموال و وجوه جمع آوری شده از جهت شمول نسبت به مواردی که جمع آوری اموال به عنوان جمع آوری جهت صرف در امور خیر باشد دارای ایراد است بلکه در این گونه موارد اموال باید به مالکین اولیه برگردانده شود و مصادره نشود. (۵ رای از ۸ رای) در مقابل نظر بعضی از اعضاء این بود که چنین اطلاقی وجود ندارد.

ماده ۳: متن ذیل به عنوان تبصره به ماده ۵ قانون الحاق می شود. تبصره: اشخاص موضوع ...

پژشلی: لزوم اقدام نمودن بر اساس فهرست مذکور و اعلامی شورای امنیت ملی دخالت در امر قضاء و محول نمودن بیان مصادیق به شورای امنیت ملی می باشد و لذا خلاف شرع است. در مقابل نظر اکثر اعضاء این بود که مجلس شورای اسلامی بر اساس مصلحت اندیشی این گونه جعل و انشاء نموده است.

ماده ۵: تبصره ۱ ماده ۱۴ قانون به شرح زیر اصلاح می شود: تبصره ۱: چنانچه هر یک از اشخاص ...

پژشلی: مبنیاً بر ایرادات سابق، دارای ایراد شرعی است و تشخیص قاضی در مورد مصادیق حجت است. (۳ رای از ۸ رای)

دستور دوم، طرح اصلاح قانون ممنوعیت بکارگیری باز نشستگان.

پژشلی: طرح مذکور خلاف شرع یا قانون اساسی دانسته نشد.

مجمع شورتی قضتی شورای نگهبان
از طرف مدیری کسب زنده ز